

Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno.

Zvezne zadeve.

Poročilo o delovanju zveznega odbora, cziroma vodstva, v pretečeni letni dobi.

Občni zbor zveze, ki se je vršil dne 14. avgusta v Postojni, je vrlo dobro vspel, kajti tolike udeležbe od strani gasilcev ni bilo na deželi še nikdar.

Odbor je imel le eno glavno sejo, pri kateri so se v prvi vrsti pretresovale prošnje gasilnih društev za podporo iz deželnega stražno-gasilnega zaklada. Kurentne reči reševalo je vodstvo, oziroma načelnik s tajnikom.

Med letom nadzorovalo se je več gasilnih društev, kjer so posamezni nadzorniki dajali na licu mesta potrebna navodila. Tajnik, ki oskrbuje društveno pisarno, je imel opravila z 581 vlogami raznih gasilnih društev in oblastnij. Društva, razun malenkostnih izjem, marljivo delujejo in stremijo po napredku, tudi občine so se začele bolj gibati, ker so vendarle uvidele korist gasilstva. Visoki deželni odbor s zanimanjem zasleduje razvoj gasilstva in je vsestransko naklonjen zveznemu odboru in gasilstvu sploh, ter isto pospešuje. Kranjska hranilnica je na prošnjo vodstva darovala znesek 400 K za gasilce rekonvalescente, ki so podpore najbolj potrebni. Vodstvo zveze se je na tem daru primerno zahvalilo in v nadaljnjo blagohotnost priporočilo.

V zadnji dobi se je ustanovilo šest novih gasilnih društev, tako da štejemo sedaj na Kranjskem 150 gasilnih društev, od kojih je 147 prostovoljnih, dočim so tri tovarniška. V zvezi je izmed prostovoljnih 132 društev.

Z orodjem so nekatera društva prav dobro, druga dobro, a le malo zadostno preskrbljena. Žal, da pretežno večino društev tarejo dolgovi, iz katerih se brez znatne pomoči od strani občin ne bodo izkopal. Nekateri župani pač nečejo sami svojih občin podpirati, saj društvo je le občinska naprava in le občini v korist, orodje je pa po pravilih itak last občine.

Denarno stanje zveze je povoljno imenovati, kar se razvidi iz računa.

Dohodki.

1.) Ostanek v blagajni 31. julija 1904	K 1287.66
2.) Povrnitev za ponesrečence	> 378.—
3.) Podpora kranjske hranilnice	> 400.—
4.) Oznanila v «Gasilecu»	> 73.28
5.) Prodane tiskovine	> 4.—
6.) Obresti	> 21.20
7.) Doneski članov	> 750.60

Skupaj K 2914.74

Stroški.

1.) Bolnikom	K 513.—
2.) Nadzorovanje in deputacije	> 445.50
3.) Nagrada blagajniku za 16 let vsled sklepa občnega zbora	> 500.—
4.) Nagrada tajniku	> 70.—
5.) Pisarna	> 80.—
6.) Potnine odbornikom	> 88.—

Odnos K 2326.50

7.) Tiskovine in «Gasilec»	Prenos K 2326.50	> 254.05
8.) Poština	> 57.71	
9.) Razni mali troški	> 15.20	

Skupaj K 2653.46

toraj prebitka K 261.28, ki se pripíše na novi račun. Izven tega dolguje še 26 društev na letnini in tri tvrdke na inseratih.

Zvezno vodstvo.

Redovne vaje.

Razložil Fran Barle.

(Dalje.)

Vaje v členu.

Člen napravimo, če postavimo več udov v eno vrsto. Člen ima tri dele, in sicer desno krilo, sredo in levo krilo. Uda, ki sta na členskih koncih (krilih), imenujemo krajnika (desni, levi). Ud v členski sredi se zove srednjik.

Člen ima dve obliki, in sicer red in zastop.

1.) **Red** je člen v čelni postavi. Udje stoje po velikosti (največji na desnem krilu) eden poleg drugega, v ravni črti, v tesnem razstopu, to je, med ramami mora biti za štiri prste prostora.

N L D L D L D V *

(Red.)

2.) **Zastop** je člen v bočni postavi; vanj preidemo iz reda s poluobratom. Udje stoje eden za drugim za skračen korak oddaljeni.

V

D

L

D

L

D

L

N

(Zastop.)

3.) Nastop.

Členska temeljna postava je red.

Na povelje:

«Nastop v — red!»

se postavi srednjik tri korake pred vaditelja, obrnjen proti njemu. Drugi udje se postavijo po velikosti na desno in levo srednjika.

* V = desni krajnik ali vodnik, N = levi krajnik ali nadzornik, D = desni, L = levi; pušica pomeni, kam je člen obrnjen.

Nastop se mora hitro in tiho izvršiti ter se je brez povelja uravnati po desnem krajniku.

Na povelje:

«Razhod!»

se udje razidejo.

A. Vaje na mestu.

1.) **Uravnava.** Če se vaditelju udje ne zde dobro uravnani, veli:

«V desno (levo) se — ravnaj!»

Vsi udje izvzemši desnega (levega) krajnika, obrnejo h krati glave na desno (levo). Trupla ni naprej nagibati ali zasukati na stran uravnave, ravno tako ni glave na to stran klanjati ali jo povešati naprej. Ud, če treba, popravi razstop, uravnava pa se s tem, da stopa naprej ali nazaj, dokler ne vidi z desnim (levim) očesom lica svojega desnega (levega) soseda, z drugim pa obriša krajnikovega obraza, ki gleda naravnost naprej. Kdor vidi več, se pomakne nazaj, kdor vidi manj, se pomakne naprej.

Vaditelj stopi pri uravnavanju na krilo, na katero se uravnava, za nekaj korakov od krajnika, in daje primerna navodila za uravnavo.

Kadar smatra vaditelj red za pravilno uravnani, stopi predenj in veli:

«Premo — glej!»

na kar udje glave zasučejo zopet naravnost. Zastop se uravnava na povelje:

«Krij!»

Udje se uravnajo eden za drugega tako, da vidijo samo svojega prednjika.

Če hoče imeti vaditelj v redu večji razstop veli:

«Na levo (desno) — razstop!»

in udje se razmaknejo tako, da so za korak oddaljeni eden od drugega.

Na povelje:

«Na desno (levo) — sestop!»

se udje zopet zblížajo na prvotno razdaljo, to je, 4 prste.

Če vaditelj hoče, da se razstop izvrši od srede, veli:

«Od srede — razstop!»

in potem:

«K sredi — sestop!»

2.) **Pozdrav.** Na povelje:

«Dajte — čast!»

vzdignejo udje desno roko hitro do pokrivala tako, da se ga konci prstov dotikajo. Dlan je obrnjena k licu in na lahko stegnjena, prsti so staknjeni in palec prislonejen k drugim prstom, lakt je pritegniti k truplu.

Po treh taktih zdrzne roka brez povelja hitroma v prejšnjo lego-na stegno.

3.) **Obrati glave.**

Na povelje:

«Člen, desno (levo) — glej!»

obrnejo vsi udje glavo na desno (levo) stran toliko, da je desno (levo) oko na sredi trupla.

Na povelje:

«Premo — glej!»

obrnejo vsi udje glavo zopet v prvotno smer.

4.) **Obrati.**

Obrate izvajajo vsi udje istočasno tako, kakor so popisani pri vadbi posameznika.

S poluobratom prehajamo:

a) iz čelne postave (reda) v bočno postavo (zastop) na povelje:

«Zastop! v desno (levo) — v bok!»

b) iz bočne v čelno postavo (iz zastopa v red) na povelje:

«Red! v levo (desno) — s čelom!»

S četrtnim obratom prehajamo:

a) iz čelne in bočne postave (iz reda in zastopa) v prečno postavo na povelje:

«Prečno! na desno (levo) — vprek!»

b) iz prečne v prvotno čelno postavo (red)

«Premo — s čelom!»

c) iz prečne v prvotno bočno postavo (zastop) na povelje:

«Premo — v bok!»

Namesto dvakratnega četrtnega obrata na isto stran, je boljše rabiti poluobrat.

S celim obratom (vedno na levo) prehajamo:

a) iz prvotne čelne in bočne v obrnjeno čelno in bočno postavo; iz obrnjene bočne zopet v prvotno bočno postavo na povelje:

«S čelom — vzad!»

b) iz obrnjene čelne v prvotno čelno postavo na povelje:

«S čelom — spred!»

Napačno pa tudi ni, če se v obeh slučajih poveljuje:

«S čelom — vzad!»

Iz prečne postave celih obratov ne delamo.

B. Vaje z mesta.

1.) **Pohod.**

Posamezne vrste pohoda so navedene pri vadbi posameznika. Povelja so ista. Vsem udom je hkrati stopiti z levo nogo.

a) Čelni pohod je korakanje v redu. Udom je paziti, da ostanejo uravnani in da imajo pravilni razstop. Vodnik, to je krajnik, po katerem se je ravnati, je navadno na desnem krilu. Če hoče vaditelj, da se udje ravnajo po drugem krajniku ali srednjiku, veli:

«Vodnik na levi (desni)!»

ali:

«Vodnik v sredi!»

Da more vodnik natanko v smeri reda korakati, naj si izbere kak predmet naravnost pred seboj, proti kateremu naj stopa. Od pravilnega korakanja vodnikovega je navadno odvisno enakomerno in uravnano korakanje vsega člena. Udom je tu intant obrniti glavo proti vodniku, da se prepričajo, če so uravnani. V uravnavo in v pravilni razstop je preiti polagoma. Tu velja pravilo: pazi na ravno črto, pritisku z vodnikove strani se umikaj, pritisku z nasprotni strani pa kljubuj.

b) Bočni pohod je vaditi najpreje, ker je lažji od drugih pohodov. Udje korakajo v zastopu: Sprednji krajnik stopi z dolgim korakom, drugi udje s skračenimi koraki in šele potem z dolgimi koraki, ko nastane prostor za to. Udje morajo vodnika (krajnika), ki mu je stopati v smeri zastopa, natančno kriti in vzdržati pravilni razstop. Razstop med korakanjem mora biti tak, da je mogoče korakati z dolgim korakom.

c) Prečni pohod je korakanje v prečni postavi.

Na povelje:

«Prečno! na desno (levo) — vprek!»

je udom ostati v prečni smeri tudi med pohodom.

Če vaditelj hoče, da udje nimajo enakega koraka, veli:

«Zmeti — korak!»

na kar vsak ud stopa poljubno.

Korak se zopet izenači na povelje:

«Enak — korak!»

Na povelje:

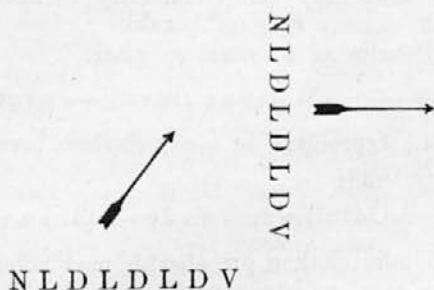
«Postati — stoj!»

se je vsem udom hkrati ustaviti. Člen mora biti uravnan, oziroma krit.

2.) **Zavoji in izprečitve.**

Zavoji so obrati člena kot celote. Zavoj je istočasen ali pa raznočasen. Istočasen je zavoj, če vsi udje h krati, raznočasen pa, če udje eden za drugim preidejo v novo smer. Istočasno zavija red, raznočasno pa zastop.

a) **Zavoj reda.**

Na povelje:

«V desno (levo) zavij — stopaj!»

prestopijo vsi udje in korakajo v lokih. Krajnik na osnem krilu stopa s kratkim, ostali udje pa, čimbolj so oddaljeni od osnega krila, v tem daljšem koraku. Osni krajnik koraka s skračenim korakom v loku, čigar polmer meri dva koraka. Udom se je ravnati po zavojnem krajniku. Tu velja zopet pravilo: pritisku s strani osnega krajnika se umakni, pritisku z nasprotne strani kljubuj in pazi na ravno črto.

Red zavija dotlje, da se glasi povelje:

Postati — stoj!

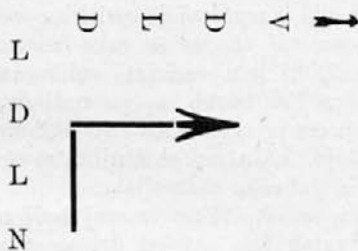
na kar se red ustavi, kakor že opisano, ali pa povelje:

«V premo — mer!»

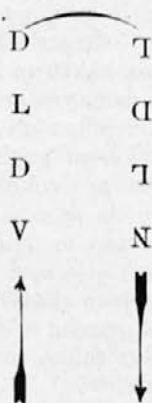
na kar prestopijo vsi udje z dolgimi koraki v smeri, katero imajo ob trenutku povelja.

b) **Zavoj zastopa.**

Zavoj zastopa se izvrši na ista povelja, kakor zavoj reda. Vsi udje prestopijo hkrati, takoj pa zavije le prvi ud, vsi drugi pa šele prišedši na mesto, kjer je zavil prvi. Vsak sledeči ud stopa toraj z dolgimi koraki v premi smeri do mesta, kjer je zavil njegov prednjik. Zavoj naj bo praviloma pravokoten na prejšnjo smer.

Večja odklonitev kot je navadni zavoj, je protihod.

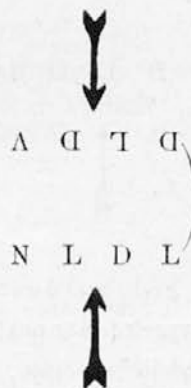
Z mesta se protihod izvede na povelje:

«V desno (levo) protihod — stopaj!»

Vsi udje prestopijo hkrati, ud na čelu zastopa zavije takoj po prvem koraku toliko, da je z obrazom obrnjen proti udom, ki mu slede in nato tesno ob njih bokih koraka z dolgimi koraki v smer, nasprotno od prvotne.

3.) **Zmena reda.**

Zmeno reda napravimo, če izvedemo obrat reda in obenem zmenjamo tudi krili.

Na povelje:

«Zmeni red, v desno v bok!»

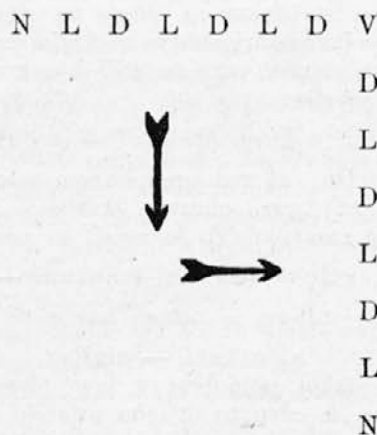
«Stopaj!»

obrnejo se vsi udje razun levega krajnika na «v bok!» na desno ter na «Stopaj!» stopajo v protihodu na levo; levi krajnik ostane na svojem mestu. Ko dospe vodnik (prednjik) pred stoječega levega krajnika, se ustavi in napravi «levo čelom»; isto napravijo vsi udje eden za drugim prišedši do svojega prednjika. Levi krajnik, ko se postavi desni krajnik predenj, krene za prednjiki.

4.) **Izprečitve.**

Izprečitve člena se izvajajo čelno in bočno.

a) **Čelna izprečitev zastopa.**

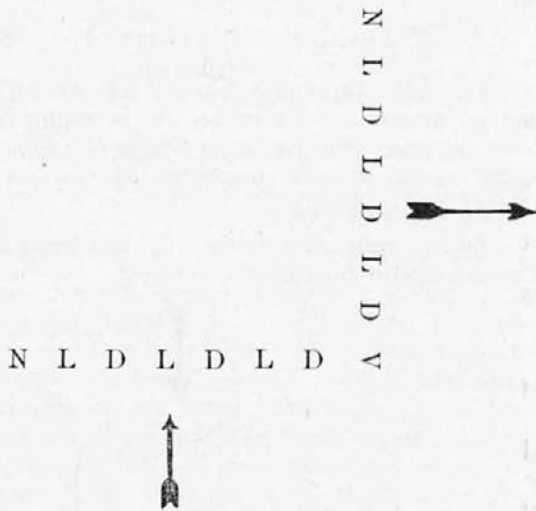
Povelje:

Čelno v red, na levo (desno)

vprek! Stopaj!

Na «vprek!» se obrnejo vsi v zastopu stoječi udje, izvzemši prvega, s četrtnim obratom v stran, označeno v povelju. Prvi ud na čelu zastopa, označuje s prsmi red, v katerega ima preiti zastop. Na «Stopaj!», prestopijo h krati vsi udje, ki so napravili četrtni obrat in korakajo v prečni smeri. Ko tako vsak posameznik doseže višino svojega mesta v novem redu, to je ko vidi, da ima dovolj prostora poleg desnega (levega) soseda proti krilu, da more iti v isto smer s stoječim krajnikom, se obrne brez povelja zopet s četrtnim obratom na desno (levo) in koraka dalje tako dolgo, dokler ni v eni črti s stoječim krajnikom in svojimi prednjiki. Tu se ustavi, uravna po sosedih in obrne glavo naravnost.

b) Bočna izprečitev reda

Povelje:

«Bočno v red, na desno (levo)»
«vprek! Stopaj!»

Na «vprek!» izvedejo vsi udje, razun desnega (levega) krajnika, četrt obrata na desno (levo), toraj «na desno (levo) vprek», desni (levi) krajnik, to je na strani, označeni v povelju, pa naredi poluobrat v to stran, toraj «v desno v bok». Ta krajnik sedaj označuje s prsmi čelno črto prihodnjega reda.

Nato sledi povelje:

«Stopaj!»

in vsi udje stopijo hkrati, izvzemši desnega (levega) krajnika, ki ostane na svojem mestu, ter se vedejo tako, kakor pri čelni izprečitvi.

C. Vaje med pohodom.

1.) Pohodne premene.

Udje izvajajo pohodne premene tako, kakor je za posameznika določeno.

2.) Obrati.

Kako je izvajati obrate, je popisano pri vadbi posameznika. Povelja so ista kakor za obrate na mestu, le prehod iz zastopa v red se izvede drugače in na drugo povelje. V zastopu med pohodom so namreč udje za dolg korak oddaljeni eden od drugega in na povelje:

«Red! v levo (desno) — s čelom!»

bi ne bili v tesnem, za red predpisanem zastopu. Zategadelj je treba, da se udje pred obratom približajo toliko, da so po obratu v tesnem razstoku. To se zgodi na povelje:

«Red! v levo (desno) s čelom — stoj!»

Ud na čelu zastopa se ustavi, kakor na povelje:

«Postati — stoj!»

in naredi nato takoj poluobrat v levo (desno); drugi udje korakajo dalje in se eden za drugim ustavijo in obrnejo tedaj, ko so se svojemu prednjiku, ki se je že ustavil in obrnil, približali toliko, da morejo po obratu biti v tesnem razstoku z njimi. Pri tem se jim je pravilno uravnati v red brez povelja.

Povelja za druge obrate je najprimerneje dati tako, da se glasi napoved in povelje (v ožjem smislu) na istoimensko nogo v tolikih korakih, kolikor delov imata.

Na primer:

«Zastop! v desno — v bok!»

Napoved ima dva dela, povelje enega. Toraj se glasi

«Zastop!»

na desno nogo, «v desno» zopet na desno in istotako «v bok!» na desno nogo. Na «v bok!» stopijo udje z levo nogo še za en korak naprej ter se v tem trenutku obrnejo na prstih obeh nog v desno in z desno stopijo v novo smer.

3.) Zavoji.

Zavoji se izvajajo slično, kakor z mesta.

Pri povelju seveda izostane «stopaj!»

Povelje za zavoj reda in zastopa se toraj glasi:

«V desno (levo) — zavij!»

in

«V premo — mer!»

Pri zavoju reda skрати osni krajnik na «zavij!» docela korak, drugi tem manj, čim bližji so zavojnemu krilu; zavojni krajnik stopa z dolgimi koraki.

Povelje za protihod se glasi:

«V desno (levo) — protihod!»

4.) Izprečitve se med pohodom izvajajo samo iz zastopa.

Povelje:

«Čelno v red na levo (desno) — vprek!»

je dati tako, kakor pri obratih med pohodom, posamezne dele povelja, toraj na istoimensko nogo. Povelje: «stopaj!» izostane, ker je zastop itak že v pohodu. Na «vprek!» prične prvi ud korakati s skračenimi koraki, vsi drugi pa naredijo četrt obrata na levo (desno) in dalje, stopajoč z dolgimi koraki, napravijo vse tako, kakor pri izprečitvi iz mesta. Ko posameznik dojde na svoje mesto v redu, skрати korak, tako, da naposled novi red stopa s skračenimi koraki, dokler ne veli vaditelj:

«Dolgi korak!»

ali kaj drugega.

(Dalje prihodnjič.)

Polaganje cevi.

Sele potem ko je Jan van der Heyde znašel cevi, je bilo mogoče radikalno gašenje ognja. Prejšnje stare brizgalne so imele navadno le malo železno cev, ki se je na vse strani obračala, tako da je morala stati brizgalna čisto blizu pogorišča, kar pa seveda ni zmeraj mogoče. Vsakdo tudi ve, da mora s cevjo kolikor mogoče blizu ognja, da plamen ugasi. Zato so pa dobre cevi za društvo največje važnosti ter hočem temu predmetu tukaj nekaj vrstic posvetiti.

Ne bomo preiskavali, katere cevi so najboljše, ali kopne ali lanene; to so vprašanja, ki jih naj vsako društvo zase rešuje, res je pa, da so stroški veliki in da je treba veliko časa in dela, da se iste vzdržujejo v dobrem stanju.

Še važneje pa je, da so cevi, ki se rabijo pri požarih, v dobrem stanju in da nasprotujejo pritisku vode. Da cevi popokajo, zgodi se zmeraj, če so še tako varčno spravljene, saj še železna cev počni, ki ima vzdržati veliko več pritiska kakor kakšna druga cev. Pri ceveh so pa tudi druge okolnosti, ki provzročujejo razpočenje istih. Govoriti hočemo o ceveh, ki se v resnem času rabijo, kako naj se z njimi ravna; seveda morajo biti napravljene iz dobrega materiala.

Na pogorišču so okolščine zmeraj bolj težavne kakor pri vajah. Če se pri vajah ena cev od druge odpne ali pripne, se zmeraj gleda na to, da se cev ne vlačijo po tleh in se iste z veliko pazljivostjo prenašajo. Na pogorišču tega seveda ni. Navadno vlačijo cev čez drn in strn, po ostrem kamenju in okrog oglov, čez zdrobljene šipe, odtrgane kose kositra itd. in lahko je mogoče, da se predivo na kakšnem kraju odrgne in posledica je, da cev že v kratkem ne more več pravega pritiska vzdrževati. Slučaj je tudi že bil, da se je cev ob kaki reči skoraj direktno prerežala, tako da voda sploh ni prišla do ročne cevi.

Najpriljavnejše za to so dvokolnice, na katerih so cevi obvite, katere imajo, razen da se cev hitro odvijne, še prednost, da se ne vlačijo po tleh. Seveda te dvokolnice tudi niso povsod rabljive. Dostikrat se potrebujejo cevi na strehah ali čez plote. Zato naj bo pa moštvo izurjeno zlasti o polaganju cevi, da istih preveč ne obrabijo. Če je potreba v takem slučaju, se morajo cevi tudi vlačiti, ker vendar toliko mož tudi ni zmeraj na razpolo, da bi se cevi nosile.

Ako pride pri delovanju brizgalne voda v cev, ni ista nikdar pri miru, kakor n. pr. železna, ampak se čisto malo nagiba, enkrat na eno, drugikrat na drugo stran, in ako se taka gibanja opazuje, se bo našlo, da se hoče cev razviti v ravno črto. To čuti pa gasilec, kateri ima ročno cev in ta gibanja povzročajo tudi dostikrat tako močne sunke pri ročni cevi, n. pr. pri parni brizgalni, da dotični gasilec le z veliko težavo ročno cev zmaguje. Ti sunki pa izvirajo od drgnjenja vode ob cev, in sicer tako, da je drgnjenje temvečji, kolikor bolj je cev na okrogljeno položena. Drgnjenje vode ob cev pa pomeni izgubo pritiska, a gasilec hočejo kolikor manj pritiska izgubiti. Najboljšo lego ima cev, ako je položena v ravni črti; naravno pa to ni zmirom mogoče. Gleda naj se pa na to, da je cev le toliko okroglo položena, kolikor mora biti, sicer naj bo ravna, kakor že rečeno: da se ne izgubi preveč pritiska, in moštvo tudi ne trpi preveč pri brizgalni.

Ako je pa cev preveč zakrivljena, pomeni pa to še drugo nevarnost. Ko stopi voda v cev, se ista hoče zravnati in kdor je že opazoval, je videl, da hoče voda ki pride v cev, pri ovinku cev zravnati, in da nastane tam koleno, ki zadržuje tok vode v cevi. Iz tega se razvidi, da mora biti pritisk večji, da pride skozi tako koleno, ako se hoče spraviti toliko vode skozi njo, kakor pri ravni cevi. Moštvo dostikrat ne ve, zakaj brizgalna najedenkrat težje deluje, a samo gori navedeno je temu vzrok.

Ako cev ni dobra, t. j. da spušča kjerkoliže vodo, mora se ta mala odprtina takoj zavezati, ker te male luknjice se zmeraj povečavajo. Če se pa cev zmenja, naj se ne vrže kar proč, zaznamuje naj se, da ne pride morebiti zopet v porabo.

Nič novega ni v teh vrsticah, a izkušnja uči, da se dostikrat proti tem uvaževanjem greši, in lahko se reče, da se s pravilnim in hitrim polaganjem cevi, dostikrat pridobi velik uspeh.

Stricel ml.

Nastop gasilcev pri ognju in rešitvi.

O tem poglavju napisale bi se lahko cele knjige, ako bi se zabeležila n. pr. vsa dokazana dejanja na pogoriščih. V celoti pa naj bodo sledeče vrstice v pouk, posebno gasilcem na deželi.

Gasilec, ki ima na pogorišču opravka s cevjo, t. j. gasi, naj gre kolikor mu okolnosti dopuščajo blizu ognja, ter naj pogaša goreče stvari s polnim curkom, ki ima veliko moč. Ako se pa voda brizga iz prevelike oddaljenosti v ogenj, pride že toliko razpršena do plamena, da nima več one moči, ki se dostikrat potrebuje za gasitev. Taki curki, takozvani «Bogenstrahl», naj se uporabljajo pri strehah, ki so n. pr. krite z lesom ali slamo, nadalje za stvari, ki so blizu pogorišča in v nevarnosti, da se vnamejo, da tudi ostanejo vedno mokre. V to svrhu je priporočljiv curek, ki prši narazen «Sprühstrahl.» Gasiti naj se začne na prvo točko, ki je gasilecu najbližja; gasi naj se ogenj korak za korakom.

Glede smeri vetra, je treba ogenj prijeti od one strani, od katere brije veter, in sicer s strani in ravnotako tista poslopja, ki so v nevarnosti.

Pri gorečih poslopih se naj najprej preiščejo stopnice, potem oni deli poslopja, pri katerih se sluti, da slone drugi zgornji deli na njih, n. pr. v starih poslopih so zidovi na tramih nazidani, potem deli tramov, ki so zvezani, ter slednjič shrambe, v katerih so spravljene vnetljive, glede ognja nevarne stvari.

Ognju izpostavljena vrata, strešna okna, lesovje ter tramovi, naj se močijo kar najbolj. Sicer naj se pa nikdar zaprta okna, oziroma šipe, z močnim curkom ne polivajo, ker se pri tem razbijejo šipe ter zadobi ogenj na ta način zraka.

Dostikrat je potrebno, da morajo gasilec vdreti v sobe, ki so napolnjene z dimom. Tedaj je rabiti krinko proti dimu. Vsekakor je pa priporočljivo, da se gasilec plazijo po tleh v sobo, z dimom napolnjeno, kajti zrak ni pri tleh nikoli z dimom tako nasičen kakor v višini.

Volnene, smolne, oljne in druge take snovi, naj se gase z vodo le takrat, če se jih lahko prime direktno s polnim curkom, tako da se plamen odbije. Če pa tega ni mogoče naj se pa sploš opusti voda in če je mogoče priti blizu, naj se pokrijejo z zemljo, gnojem, mokrimi rjuhami ali novo košeno travo. Po-

sode s takimi snovmi naj se pa takoj odpravijo na ognjevaren kraj, ker se je drugače bati eksplozije in nesreče.

Hiše ali njeni deli se naj podero le v največji sili in po dovoljenju dotičnega poveljnika, ki poveljuje, kateri ima tudi nalogo, odrediti vse varnostne priprave, da se ne pripeti kaka nesreča.

Noben gasilec naj se ne podaja brezpotrebno v nevarnost, ako pa res preti nevarnost, naj bo hladnokrvn in posebno takrat, kadar gre za rešitev najdražjega, t. j. človeško življenje. Samo v takem primeru naj zastavi, ako je v resnici nevarnost, svoje življenje, ne pa takrat, če gre za rešitev sobne oprave ali kaj sličnega.

Če gre pa gasilec, kakor prej omenjeno, skozi sobe, ki so napolnjene z gostim dimom, mora si tudi zagotoviti pot, po kateri pride brez nesreče iz poslopja.

Pri gašenju v podstrešju naj se gleda tudi na to, da se poliva dimnike kolikor mogoče malo. Ako je dimnik razbeljen, ter se ga omoči z mrzlo vodo poče in zgodilo se je, da se je porušil sam ob sebi ter podsul gasilec.

Mnogo primerov je, kjer sloni dimnik na eni strani na tramu. Ako gasilec dvomi, ali je dimnik pravilno zidan ali ne, naj se umakne takoj na varen kraj in naj naznani poveljniku, da ukrene vse varnostne priprave. Tram lahko napol pregori ter ne more več teže prenašati, se nagne, zruši in nesreča je gotova.

Če je pri požarih malo vode, ter več nastavljenih brizgalen, je priporočljivo, da deluje samo ena. Ako jih več deluje, morajo vendar od časa do časa prenehati vsled pomanjkanja vode, ako pa samo ena deluje, dela lahko neprenehoma. Ako je dosti vode in cevi, prime naj se požar od več strani, kar se pa pripušča društvom, ki poznajo lego pogorišč.

Preveč vode naj se nikdar ne rabi, nego samo kolikor je potrebno, posebno ne takrat, ako je treba še kaj rešiti in obvarovati, da se še kaj ne pokvari; to se pa navadno zelo malo uvažuje.

Brizgalna naj ne bo nikdar tako postavljena, da bi bili gasilec v kaki nevarnosti, n. pr. preblizu gorečega poslopja, da bi ali nanje padala opeka ali druge stvari. Tudi glede lestev in drugega rešilnega orodja kakor tudi gasilcev, ki so potem drug drugemu na poti, je to dobro.

Rešitev sobnih oprav se naj izvede le takrat, če so v resnici v nevarnosti, da zgore. Gleda naj se pa pri tem, da ne bodo stopnice ali hodniki zastavljeni. Najbolje je, da se rešena oprava spravi na varen kraj, ki je zastražen, da se pozneje vrne dotičnemu lastniku ali odda oblastvam.

Teško je dostikrat tudi rešiti živino. Gasilec so pri takem reševanju mnogokrat v nevarnosti, da jih bojzljiva živina ne udari ali ogrize. Zato naj pa to delo opravijo ljudje, ki znajo ravnati z živino, najlože store to domačini sami, ki poznajo živalske lastnosti. Pri govedu ali konjih je n. pr. najbolje, ako se protivijo iti iz hleva, da se jim dajo mokre rjuhe čez glavo in se jim zavežejo tako tudi oči ter veliko rajše zapuste hlev. Pri ovcah je zopet najbolje, da se vjame ovna, ki navadno vodi čredo, in cela čreda gre za njim.

Stricel ml.

Gasilna društva in njihov vpliv na narodno-gospodarsko življenje.

Od vseh čutov človeškega srca je najplemenitejši oni, pomoči od usode preganjanemu bližnjiku, rešiti njega posestvo in imetje. Nikoli se ne morejo taka dela previsoko ceniti, storjena s samozatajevanjem, dostikrat z nevarnostjo za življenje in dejanja posameznikov so časih taka, da jih je v mnogih slučajih naravnost občudovati.

Tak poklic, da je človek resno izpostavljen nevarnostim, je gotovo oni gasilec, bodisi prostovoljnega ali plačanega. Ogenj je tista prirodna sila, s katero se slabotni človek bojuje, že od najstarejših časov. Samo beseda «ogjenj» že vzbuja strah in paniko. In ako se tudi človeku posreči rešiti življenje, zgori navadno posestvo in imetje, velikokrat sad dolgoletnega trudnega in napornega delovanja, in mnogokrat je uničena tudi sreča družin ali celih občin.

Statistika preteklega leta v avstroogrski monarhiji o škodah vsled velikih požarov izkazuje več milijonov kron škode, kateri so takorekoč brezizjemno izgubljeni za naše gospodarsko premoženje ter označi resničnost gori omenjenega stavka.

In tako je bilo zmeraj, odkar je človek spoznal dobroto, a obenem tudi strahovitost te prirodne sile.

Poglejmo natančneje ureditev našega življenja; tu vidimo kako človek skrbi za vsakdanji kruh, vidimo neprestani boj.

Ta boj loči meščana od meščana, prijatelja od prijatelja, a dostikrat tudi sorodna srca.

Prepričani smo, da se vsem navedenim okolščinam da odpomoči samo z združenimi močmi in s skupnim nastopom v javnem in socialnem življenju, da postane v času nevarnosti med človeštvom nekaka tesnejša vez in lahko smelo trdimo, da je to najlože pri gasilnih društvih.

V nobenem času se ni tako povzdignilo društveno življenje, ko ravno v zadnjih letih in to v vseh narodih in vseh slojih meščanstva in ljudstva v naši domovini, kar pa tudi zelo upliva na deželno prebivalstvo.

Dejstvo je, da prirejanje shodov in drugih slavnosti med gasilnimi društvi upliva na izobrazbo in vzgojo ljudstva kakor tudi posameznikov.

Človek, kateri se v vnanjem življenju po svojem poklicu dostikrat odtuji drugemu — v zadnjih časih je temu mnogo krivo strankarstvo — prihiti na klic, da je ogenj, na mesto požara, nastopa skupno s tovariši ter navdušen «Napomoč!» mu doni nasproti, stajala so se dostikrat dosedaj hladna ali celo sovražna srca. A tudi tisti prihiti, kateri dosedaj ni hotel razumeti, da «v slogi je moč», in da izvira iz te moči blagostanje in obramba posameznikov.

Naša društva, katera so ustanovljena takorekoč od meščanov, razprostirajo svoje kroge v zmeraj večjem obsegu, ter so prišla že v sredino kmetškega prebivalstva ter izobrazujejo in poučujejo, s tem pa pospešujejo skupnost in vzajemnost, in ne bo je kmalu vasice, v kateri bi ne bilo društva.

Čeravno politične strasti zelo vplivajo na naše javno življenje, vlada vendar v naših gasilnih društvih vzoren mir. Tu se ne spotika nihče ob narodnost kogarkoli, tu ni osebnega sovrašstva, marveč veže vse skupaj bratovska vez.

Iz tega se lahko razvidi, da je članom takih društev — naj so revni ali bogati — najplemenitejši smoter, zadostiti svoji verski in meščanski dolžnosti, žrtvovati samega sebe bližnjemu.

Naši resni in težki časi zahtevajo tudi resne moče. Pristopi naj pa k društvom tudi mlajši naraščaj, naj se njega udje zbero pod zastavo človekoljubja in naj delujejo v prid vzdrževanju narodnega in gospodarskega premoženja svojih someščanov.

«V slogi je moč» in «z združenimi močmi», to sta dve devizi, kateri sta skupni, vzete v celoti. In te dve devizi sta v našem času gasilec kažipot. Vpoštevali ju pa bodo tudi mlajši, šele vstopivši gasilci, posebno ko bodo temeljito spoznali ta nevarni poklic, ko bodo, že disciplinirani, spoznali pojave gasilcev, ljubezen do bližnjega itd. Morajo se pa tudi brezpogojno pokoriti pri vajah in na pogoriščih, ker že disciplina ne pripušča ter naj se vsak ravna po gasilskem reku: «Vsi za enega, eden za vse».

Veliko zaslonbo imajo gasilci v gospodarskem življenju zlasti pri gašenju in omejitvah požara in faktum je, da to pripoznavajo najodličnejši močje našega časa, a vzlic temu se dobe v našem stoletju — ki je stoletje elektrike in napredka — še vedno ljudje, ki so proti ustanovitvi gasilnih društev, še celo občine so jim nasprotne, kar je pač obžalovanja vredno, in jim sploh napravljajo vsakovrstne ovire.

Dobro organizirana in izvežbana društva so takorekoč sredstvo proti požarom in požigu. Kaj pomaga požigalcu njegov hudobni namen, ako prihite gasilci o pravem času ter rešijo dotično poslopje, kar se zgodi velikokrat. Gasilci tudi dostikrat doženejo vzroke požara, ali konstatirajo kako je nastal ogenj, in so nekaka policija, ki zasledi zločin, kateri je dostikrat nepoznan laiku.

Ni namen, da bi gasilce Bog ve kako v zvezde kovali, ali vendar omenjajmo še drug vpliv gasilcev.

Nemški pregovor pravi: «Wenn der Bauer nicht muß, rührt er weder Hand noch Fuß». Od sedemdesetega leta pre-

teklega stoletja je nastalo velikansko število društev. Iz tega se razvidi, da tudi zgorajšnji rek ni zmeraj opravičen, ter da je tudi kmetško prebivalstvo prešinila gasilska ideja in to brez političnih nazorov, kar se mora pozdravljati le z veseljem.

A če na eni strani z zadoščenjem konstatiramo, da so v naši Avstro-Ogrski taki močje, ki stremijo za tem, da se povzdigne gasilstvo, kakor nadvojvoda Friedrich in nadvojvoda Josip (v Nemčiji celo cesarica Avgusta), vidimo na drugi strani kakor že prej omenjeno, — vzlic vzgledom najvišjih oseb — v naših boljših krogih prav malo, dostikrat celo prav nobenega zanimanja za ta humanitarna društva, a upajmo, da se vendar enkrat zasveti tudi tem meščanskim krogom.

Vzlic temu, da živimo v težkih časih, ni bilo nikdar človeštvo tako požrtvovalno in pripravljeno na pomoč, ko ravno v naših dneh, in reči se sme, da imajo gasilci — prvenstvo. Akoravno niso še vsa društva na tisti stopnji, na kateri bi morala — primerno našemu času — biti, štejejo vendar danes v Avstro-Ogrski že nad 8500 gasilnih društev.

Akoravno že večina prebivalstva simpatizira z gasilnimi društvi, vendar se nahajajo osebe, ki pravijo: Čemu so taka društva in še na naše stroške, če mi pogori, saj sem dobro zavarovan.

To je samoljubje in družega nič. Tako lahko pravijo tisti, pri katerih niso zavarovalni stroški nikdar previsoki, in ki lahko z denarjem pokrijejo vsako gospodarsko nesrečo.

Poglejmo, kako je pa pri rešitvi življenja! Življenje si more bogatalec ravno tako malo zavarovati kakor revež ter zadene v slučaju nesreče oba ista usoda, t. j. smrt v plamenu ali dimu.

Veliko je revnih ljudi, ki le iztežka zmagujejo dostikrat zelo majhne stroške zavarovalnine, in ti so hvaležni, samo da jim le nekaj rešijo gasilci.

Veliko več jih je pa, ki se sploh ne morejo zavarovati in je torej njih usoda v božjih rokah, in tukaj morajo gasilci zastaviti svoje sile, da tem revežem ohranijo in obvarujejo imetje, kolikor je to sploh mogoče.

Velike katastrofe, ki so se pojavile v zadnjih letih, marsikoga niso spametovale. Koliko in koliko jih je, ki niso zavarovani — četudi bi lahko bili — ali se pa zelo težko odločijo k temu. In kaj je posledica temu? Velikanske vsote požre plamen in te so potem skoro brez izjeme izgubljene za narodno gospodarstvo.

Ako zgori samo ena hiša in se ne razširi ogenj, se pomankanje in beda ne vidi tako kakor pa pri celih katastrofah, ker pogoreleu že kolikortoliko pomagajo sosedje, tudi oddaljenejši, ki so se naprosili. Če pa zgorijo cele vasi, vidi se šele prava beda, kajti vsi niso zavarovani, ali pa če so, za tako malenkostne vsote, da ni vredno govora, in če se pobirajo milodari za te nesrečneže, pride tako malo podpore, da če se ista med nje razdeli, se prav tako zgubi kakor kaplja v morju ali kamen v puščavi.

Če si pa pogorelec sezida novo hišo, ostane dolgo vrsto let, znabiti tudi vedno v odvisnosti zaradi dolgov, ki jih dostikrat še njegovi otroci ali celo tretje pokolenje ne more plačati.

Iz teh vrstic se vidi, da so gasilna društva, pa naj si bode za obrtnika, tovarnarja ali revnega kmetovalca, velike važnosti, ker jim je namen, ohraniti posestvo in imetje istih, ter se lahko reče, da zavzemajo pri vzdrževanju in obvarovanju gospodarskega premoženja in imovine velik odstotek proti drugim enakim napravam.

Zato morajo pa taka društva obstojati in naj se doprinašajo tudi najtežja materialna sredstva od strani občin, mest ali prebivalstva.

Mi gasilci pa delajmo neomajano za razvoj teh humanitarnih društev, katerih potrebo so že povdarjali najimunitnejši močje, pri katerih pozabi posameznik na samega sebe, na ženo in otroke, samo da pride bližnjemu na pomoč.

Nagrada tej požrtvovalnosti pa je najrodovitnejši gospodarski blagoslov.

Stricel ml.

Gasilstvo na Jutrovem.

Celo v manj omikanih deželah imajo organizirano gasilstvo ali vsaj nekaj moč, na katere je računati v slučaju požara. Celu v Afriki in Aziji se nahajajo gasilna društva, dasiravno so tu

požari veliko redkejši kot v Evropi, to pa zategadelj, ker so na Jutrovem največ zidane stavbe z ravnimi strehami.

V Palestini ne poznajo gasilstva ali vsaj gasilnih priprav ni. Ženskam je delo gašenja prepuščeno, če izbruhne kje kak mali domači ogenj.

V Jeruzalemu je gorelo v 14. letih samo dvakrat, enkrat je bil prav neznan ogenj, drugič pač večji. Pa kaj hoče ogenj v 14 letih enkrat?! Zato še ni potreba nabaviti si organiziranega gasilstva. Če bi se to hotelo ustanoviti, moralo bi biti nekaj požarov. Čudno je, da se tuji naselniki, ki se v vse združujejo, še niso združili v gasilno društvo; od domačinov tega pač ni pričakovati. Jeruzalem bi se lahko imenoval kamenito mesto, kajti vsaka hišica domačinov v starem mestu je trdnjava zase in ker je vse zidano, je povsem naravno, da, ko bi tudi, denimo, nastal požar, je nevarnost prav majhna. Enako je v drugih mestih svete dežele.

Prej omenjeni večji ogenj je bil v hiši nekega Evropejca, ki je na treh straneh prosto stoječa, z izhodi na vrt in na cesto. Možje in žene, osobito poslednje, gasile so ogenj donašajoč vodo v vedercih, medtem ko se je velik del imetja lahko rešil in spravil v varnost. Umevno je, da je bil to po naših pojmih le majhen požar, ker se je vse lahko iz prvega nadstropja rešilo. V starih hišah, kjer je vse, celo streha, iz kamena, bi ostali lahko na strehi, dočim bi ogenj v notranjščini pokončal hišno opravilo.

Zato tudi tam ne poznajo zavarovanja zoper ogenj, le prav moderni Evropejci zavarujejo svojo hišno opravilo. Pred dobrim letom se je v Jeruzalemu mudil potnik neke zavarovalnice, ki je mislil, da bo našel tam polje za svojo delavnost, pa se je prevaril, ne eden se ni pri njem zavaroval, celo smejali so se njegovim dotičnim izvajanjem, in tako je šel, ker ni bilo zanj tu posla, iz dežele, kamor ga pač ne bo več. Isto bi se zgodilo onemu, ki bi hotel ustanoviti gasilno društvo, ali pa tvorničarju, ki bi skušal tukaj svoje izdelke prodajati.

Vendar se mora resnici na ljubo konstatovati, da imajo tudi v Jeruzalemu brizgalnico, in sicer malo ročno brizgalnico, katero je kak človekoljub mestu podaril. Ta instrument se pač ne rabi, a tujcem, ki pridejo tja, ga kažejo v zlic temu kot neko kuriozitetu, o vporabi pa niti najstarejši prebivalec nima pojma.

Adelt-Duc.

Petindvajsetletnica tovarniškega gasilnega društva v Vevčah.

Dne 27. avgusta 1905 praznovalo je tovarniško gasilno društvo v Vevčah svojo petindvajsetletnico. Tem povodom potrudilo se je tovarniško vodstvo, da kar najbolj možno proslavi ta pomembni dan. Vevče so bile, zlasti na slavnostnem prostoru, okižene z zelenjem in zastavami. Videli si tu raznih paviljonov in prirejenih zabav, in skoro bi mislil, da se nahajaš v kakem velikem mestu, tako je bilo vse okusno prirejeno.

Vevško gasilno društvo z tovariši iz Bizovika in Štepanje vasi je ob pol 9. uri prisostvovalo sv. maši v župni cerkvi pri D. M. v Polji, katere slovesnosti se je udeležilo tudi tovarniško delavstvo s svojo krasno zastavo. Popoldne prikorakala so društva iz Ljubljane, tobačne tovarne, Most, Viča, Škofljice in Šmarja. Tem so se pridružila vže prej navedena društva. Vse gasilce je pozdravil oče gasilstva g. Fr. Doberlet, ki je vže jutraj s svojim tajnikom Troštom prišel v Vevče; po pozdravu izročil je poveljstvo načelniku g. Stricelju, kateri je odpeljal vse gasilce na slavnostni prostor.

Načelnik tovarniškega gasilnega društva, g. Hirschegger, pozdravi došle sobrate v nemškem, njegov namestnik g. Rozman v slovenskem jeziku. Nato povzame besedo zvezni tajnik Trošt in omenja v svojem govoru vzajemnosti tovarniškega z drugimi gasilnimi društvi, osobito z ljubljanskim. Da tovarniško se že ne loči od prostovoljnih gasilnih društev, ker ima slično opravilo in znake kot ta. Tovarniško gasilno društvo hiti na pomoč v slučaju nesreče in dela skupno s svojimi prostovoljnimi tovariši. V imenu zveznega odbora se zahvaljuje vsem udeležencem za poset, zahvaljuje se tudi vodstvu tovarne, ki je na lastne stroške priredilo tako lepo gasilsko slavnost, ter zakliče vsem «Na pomoč!»

Nadravnatelj g. Tittel povdarja zaslug gasilcev, osobito pa onih, ki so celo dobo vztrajali pri društvu in izročili krasno izdelane diplome za petindvajsetletno službovanje Janez Rozmanu, Franc Čopiču, Josip Tomšiču in Vaclav Pollaku.

Po teh oficijelnih delih se je začela prava ljudska veselica, ki je neskaljeno trajala pozno v noč; tu nisi videl nesoglasja, ampak vse je teklo lepo prijateljsko in mirno. Da je veselica tako izborna vspela, za to gre, poleg družih uradnikov, največja zasluga gg. Poche in Kiesling, a tema dvema je stal vsestransko na strani naš osiveli oče Doberlet, ki je s svetom in dejansko dajal vsa potrebna navodila.

Dopis.

Iz Leš na Gorenjskem. Pred petimi leti je bilo pri nas ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo. V tem času si je sezidalo krasen dom, nabavilo opravila za 20 mož, kupilo dvo-kolesno malo, a izborna brizgalnico, ki vsak čas dela čast tvrdki «Samsa.»

Dne 16. julija pa je preč. g. Francišek Bleiweis blagoslovil društveno zastavo. V kratkih besedah je razložil pomen društva. Za to in za njegovo veliko naklonjenost društvu bodi mu najpristrčnejša zahvala. Kumovala ji je 12 let stara Marija Cvenkelj, ki je napravila kot mlada kumica na občinstvo lep vtis. To je bil velepomemben, nepozaben dan za našo vas, dan veselja in radosti.

K slavnosti so polnoštevilno prihitela sosednja društva ter tako povzdignila sijaj dneva, za kar jim izrekamo najpristrčnejšo zahvalo.

Videti je pa bilo, da se zanima tudi ljudstvo za take veselice, ker se je tako številno udeležilo ne le veselice, ampak tudi srečkanja, kar je društvu pripomoglo do povoljnega uspeha. Da je veselica tako sijajno vspela, je zasluga rakovniške godbe iz Ljubljane. Ljudstvo je bilo od nje očarano, naslanjajoč se ob njenih zvokih, vsak je bil zadovoljen. Učenci in učitelj si morejo h takemu uspehu le častitati. Ob tej priliki moram omeniti le še zaupno občevanje gojencev s svojimi predstojniki. Na tak način si ti pridobivajo mlada, vesela srca.

Ne smem pa še pozabiti neutrudljivega gospoda podžupana Franciška Valjavec star., ki je obenem društveni blagajnik. Njemu se ima društvo za marsikak napredek zahvaliti. Tu se vidi, kako velikega pomena je za društvo tak mož, ako mu je naklonjen, ker zna s svojo gospodarsko spretnostjo voditi društvene finance, obenem pa navdušiti občane za koristno stvar, kajti le v slogi je moč, zato mu pa gre iskrena hvala. H koncu naj z zahvalo omenim še slavni pevski zbor iz Brezij. Le naprej! Vsem udeležencem slavnosti pa «Na pomoč!»

Gasilec.

Raznoterosti.

Gutermannov «Patentni ustnik.» — Ta ustnik smo obširno popisali v decemberski številki «Gasilca». Dobili smo ta ustnik v preskušnjo in reči smemo, da res izvrstno deluje. Gasilci so bili z delovanjem popolno zadovoljni, osobito ker je orodje jako lahko rabiti in ni težje od navadnega ustnika. Vporabi se vsakdo takoj priuči. Gasilnim društvom, ki zmorejo znesek 50 K ne bode žal, ako si to orodje naroče, ki je posebno pripravno tam, kjer se razvija veliko dima, a ni dovolj izhoda zanj. Mlazničar je skoro popolnoma zavarovan pred dušljivim dimom.

Pravljica. V prastarem času je bivalna zemlja demon, katerega so klicali «oganj». Njegovo delovanje je bilo včasih tako zlo, da so se vsi dobri in hudi duhovi prestrašili. Pravzaprav je bil dober dečko, a imel je to slabo lastnost, — ki je postavila vse njegove boljše v ozadje, — da je bil nad vse požrešen. Ako je dobil tek, je uničil vse, kar mu je prišlo pod roke. Ker pa ni ugajalo to početje duhovom, so prosili svojega «gospoda», da naj kaj stori proti temu početju. «Gospod» poslal mu je nato «ljubezen». Ko je zagledal on to ljubeznivo prikazen, bil je prav krotak, delal ji je dvore, ter se mu je slednjič posrečilo, da je postala ljubezen njegova družica. Zdaj je pa ogenj pokazal vse svoje dobre lastnosti in celo človeštvo se je radovalo, da se je ta nikolisit tako spreobrnil. Ali njegova lakomnost je zahtevala od časa do časa zopet skušnjo njegove nenasitosti in požrešnosti. Taki trenotki so bili pa za njegovo družico «ljubezen» huda bol, ko je videla revne ljudi obupavati ter kako je njihovo

premoženje in imetje njen soprog pogoltnil in uničil. Zato ji pošlje gospod tolažbe. Črez veliko tisoč let rodilo se jima je dvoje cvetočih deklic, kateri je mati kot sotrudnica za zboljšanje svojega moža vzgojila. Starejša brhka in krepostna deklica, bila je sicer meščansko ali navadno vzgojena ter so jo imenovali «prostovoljno gasilno društvo». Mlajšo pa so pustili izšolati v večjih mestih, jo poslali v višjo in druge izobraževalne šole ter so jo imenovali, — ker je dobila mestno službo «mestno plačano gasilno društvo». Čuda seveda ni bilo, da je mlajša z nekako zaničljivostjo gledala na starejšo sestro. Obe pa sta bili od matere poučeni, da gledata predvsem na očeta ter nanjga pazita, da ga, če bi dobil zopet tek, drži v svoji meji, ter da bo samo tisto pogoltnil, kar mu je namenjeno. To je, — meni mati — jedini smoter, kateri naj obe sestri združuje, ki naj boste sesterski slogi zvesti in složni.

Stricelj ml.

Velik požar. Dne 6. t. m. nastal je ogenj okoli 1. ure popoldne poleg skednja posestnice Marije Štrbenk v Dečji vasi, občina Trebnje. Vnel se je sveženj nastiljalne slame. Večina prebivalcev se je mudila na travnikih, kjer je pospravljala otavo, vsled tega ni bilo mogoče pogasiti ognja izpočetka. V prav kratkem času je objel ogenj že osem hiš in gospodarskih poslopij, ki so stala poleg njih, in le z velikim trudom je bilo mogoče rešiti živino iz gorečih hlevov. Na pogorišče sta prihiteli požarni brambi iz Trebnjega in iz Mirne peči; poslednja sama, ki je dospela prav kmalu k ognju, je rešila tri hiše. Gasilnima društvoma posebno in pa precej mirnemu vetru je zahvaliti, da ni pogorela cela vas s cerkvijo vred. Gašenje je olajšalo tudi nekaj mlak, ki so bile nastale od prejšnjega deževja.

Vsled tega požara so bili oškodovani Marija Štrbenk (hiša, hlev, skedenj in kašča), Ana Slak (hiša, hlev in svinjaki), Anton Zupančič (hiša, hlev, svinjaki, skedenj, kozolec in 800 K v denarju), Jožef Makše (hiša, hlev, skedenj, svinjaki in žitna shramba), Marija Kovač (skedenj, hiša in hlev), Ivan Rodič (hiša, hlev, svinjaki, skedenj in kozolec), Anton Mare (hiša, hlev, svinjaki, skedenj in žitna shramba) in Anton Strajnar (hiša, hlev, skedenj, svinjaki in žitna shramba), skupno za nad 60.000 K; zavarovani pa so bili vsi skupaj le za 9400 K. Precej škode je napravil požar tudi pri sadnem drevju, ki se je osmodilo vsled velikanske vročine. Zanetili so ogenj otroci, ki so se igrali z žveplenkami.

I. gornje-avstrijska naprava gasilnih orodij in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsakega sestava.

Strešne, kljukaste, vtikalne in mehanične pomikalne lestve.

Vsakojaka oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne oprave in dimne krinke.

Izvrstne konopne cevi neprekosljive dobrote.

Cenilniki zastoj in poštne prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

Jamstvo 5 let.

Jamstvo 5 let.

C. kr. privileg.

tvornica brizgalnic, črepalnic in drugih strojev

R. CZERMAK-A

v Toplicah (Češko)

dobavlja

**brizgalnice vsake vrste, hidrofore
in vse drugo ognjegasilno orodje.**

Najugodnejši plačilni pogoji.

Ces. kr. priv.
tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih
predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Czechu pri Prostejovu

podružnice: Zagreb-Praga-Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d.

priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja,
pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic
po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najbolje vrste
po zdatno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi
pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica **R. A. Smekal** — Zagreb.**J. C. Gerber**

trgovina s papirjem in knjigoveznica

Kongresni trg Ljubljana Kongresni trg

ima vse uradne knjige za gasilna društva v zalogi, in sicer:

A. C. Achtschin «Vežbovnik»	1 K — v
Osnovnik	4 » 40 »
Službeni zapisnik	4 » 40 »
Blagajniška knjiga	1 do 2 K
Zapisnik	1 » 2 »

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri
brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravno-
teža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903.,
izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekala

iz Smichova.

Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno- in dvomlazno
30 do 35 m mlaza.

Skladišče vseh gasilnih potrebščin.

Tudi na obroke.

S spoštovanjem

podružnica R. A. Smekal.